

Sygn. akt VIII U 1421/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 kwietnia 2022 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	Sędzia SO Jolanta Łanowy-Klimek
Protokolant	Ewa Grychtoł

po rozpoznaniu w dniu 5 kwietnia 2022 r. w Gliwicach

sprawy M. J. (J.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o składki

na skutek odwołania M. J.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 2 października 2020 r. **nr** (...)

1. umarza postępowanie w zakresie zmienionym decyzją zmieniającą z dnia 21.04.2021r.

2. oddala odwołanie w pozostałym zakresie,

3. znosi pomiędzy stronami koszty postępowania.

(-) Sędzia Jolanta Łanowy-Klimek

Sygn. akt VIII U 1421/20

UZASADNIENIE

Decyzją z 2 października 2020r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. określił zadłużenie odwołującego M. J. z tytułu składek w łącznej wysokości 60 793,13 zł, w tym na:

1) ubezpieczenia społeczne za okres od 01/2016r. do 07/2020r. w kwocie 40 298,94 zł oraz należne odsetki w kwocie 7 283 zł,

2) ubezpieczenie zdrowotne za okres od 01/2016r. do 07/2020r. w kwocie 17 477,71 zł oraz należne odsetki w kwocie 3 198 zł,

3) Fundusz Pracy i Fundusz Solidarnościowy za okres od 01/2016r. do 07/2020r. w kwocie 3 016,48 zł oraz należne odsetki w kwocie 452 zł.

W odwołaniu od tej decyzji odwołujący M. J. zaskarżył ją w całości zarzucając jej: błędne ustalenie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Solidarnościowy, a w konsekwencji błędne wyliczenie wysokości składek; błędne przyjęcie, że odwołujący podlega ubezpieczeniom jako osoba prowadząca działalność gospodarczą jako wspólnik jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, podczas gdy w badanym przez organ rentowy okresie odwołujący pozostawał w zatrudnieniu pracowniczym; błędne przyjęcie, że (...) Sp. z o.o. jest spółką jednoosobową. Wskazując na powyższe odwołujący wniósł o uchylenie tej decyzji oraz zasądzenie od organu rentowego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

W uzasadnieniu odwołujący podniósł, że organ rentowy niewłaściwie określił zadłużenie odwołującego, bowiem nigdy nie był on jedynym wspólnikiem spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, gdy od 10 lutego 2014r. do 16 listopada 2017r. posiadał 99% udziałów w spółce, od 16 listopada 2017r. do 22 lipca 2019r. nie posiadał udziałów w spółce i od 22 lipca 2019r. posiada 91% udziałów w spółce.

W piśmie procesowym z 24 maja 2021r. odwołujący, wobec wydania decyzji w dniu 21 kwietnia 2021r. decyzji zmieniającej decyzję zaskarżoną, sprecyzował swoje odwołanie w ten sposób, że wniósł o umorzenie postępowania w zakresie obowiązku odprowadzania składek w okresie od 17 listopada 2017r. do 10 kwietnia 2019r., podtrzymując jednocześnie odwołanie w pozostałym zakresie. Następnie na rozprawie w dniu 11 lutego 2022r. odwołujący ostatecznie wskazał, że domaga się zmiany zaskarżonej decyzji przez stwierdzenie, że od czerwca 2016r. do września 2017r. podlegał ubezpieczeniom społecznym z tytułu umowy o pracę w (...) Sp. z o.o., gdzie był zatrudniony do stycznia 2018r. oraz stwierdzenie, że od 11 kwietnia 2019r. do lipca 2020r. podlegał ubezpieczeniom z tytułu umowy zlecenia w Spółce (...).

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie podtrzymując stanowisko zajęte w zaskarżonej decyzji. Organ rentowy wniósł również o zasądzenie od odwołującego zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

(...) Sp. z o.o. z siedzibą w T. została zarejestrowana w KRS pod numerem (...) w dniu 28 marca 2013r. Kapitał zakładowy wyniósł 5 000 zł (100 udziałów x 50 zł). W dniu 12 czerwca 2013 r. doszło do zawarcia umowy sprzedaży wszystkich udziałów przez dotychczasowego wspólnika S. N., a odwołującym M. J.. Odwołujący został wówczas jedynym wspólnikiem spółki i jednocześnie Prezesem jej zarządu.

W dniu 10 lutego 2014 r. ubezpieczony zbył na rzecz N. P. 1 udział o wartości nominalnej 50 zł. W ten sposób pozostało mu 99 udziałów, każdy po 50 zł. Następnie N. P. kupiła 8 kolejnych udziałów.

(...) Sp. z o.o. z siedzibą w T. zawarła z ubezpieczonym umowę o pracę na czas nieokreślony od 1 grudnia 2015r. w wymiarze 1/8 etatu z wynagrodzeniem zasadniczym w wysokości 218,75 zł brutto, a od 1 stycznia 2016r. – 231,25 zł brutto na stanowisku dyrektora do spraw technicznych. Płatnik składek zgłosił odwołującego do pracowniczego ubezpieczenia w okresie od stycznia 2016r. do grudnia 2018r., w tym od stycznia 2016r. do września 2017r. i od lutego 2018r. do grudnia 2018r. wykazał niepełny wymiar czasu pracy i od 1 października 2017r. do 31 stycznia 2018r. pełny wymiar czasu pracy.

W dniu 16 listopada 2017r. odwołujący sprzedał (...) Sp. z o.o. w (...) udziałów spółki (...).

W dniu 11 kwietnia 2019r. (...) Sp. z o.o. w T. sprzedała odwołującemu 91 udziałów w spółce (...).

W dniu 12 kwietnia 2021r. odwołujący sprzedał (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w T. kolejno 33 udziały

i 25 udziałów w spółce (...).

(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w T. zajmuje się pracami dotyczącymi budownictwa drogowego – wodociągami, kanalizacją. W firmie zatrudniony jest kierownik robót, który zajmuje się nadzorem nad pracami. Zatrudnieni są także operatorzy koparek i samochodów ciężarowych. Odwołujący w spółce (...) w okresie objętym sporem faktycznie zajmował się nadzorem nad funkcjonowaniem spółki, natomiast drugi wspólnik N. P. zajmowała się obsługą prawną firmy.

Po koniec 2018r. odwołujący zawarł umowę zlecenia ze spółką (...), która zajmuje się wykonawstwem posadzek z żywic epoksydowych. W ramach umowy zlecenia jego obowiązkiem jest pozyskiwanie kontrahentów. Praca polega na odświeżaniu kontaktów, pojedynczych spotkaniach z klientami – wykonawcami posadzek żywicznych, telefonach. Odwołujący zeznał, że tytułu tej umowy uzyskuje symboliczne wynagrodzenie, ok.1000 zł miesięcznie. W listopadzie 2021r. odwołujący nabył udziały w spółce (...) – posiada 1/3 udziałów.

Z tytułu umowy zlecenia płatnik składek zgłosił odwołującego do ubezpieczeń społecznych z podstawą w wysokości 100 zł od 22 lipca 2019r.

Decyzją z 2 czerwca 2017r. organ rentowy stwierdził, że odwołujący jako wspólnik spółki z ograniczoną odpowiedzialnością podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu od 1 stycznia 2016r., gdy odwołujący jest niemal jedynym wspólnikiem (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w T., bo posiada 99% udziałów w spółce.

Wyrokiem z 31 stycznia 2018r. sygn. VIII U 1283/17 Sąd Okręgowy w Gliwicach oddalił odwołanie ubezpieczonego od powyższej decyzji i Sąd Apelacyjny w Katowicach wyrokiem z 6 czerwca 2019r. sygn. III AUa 808/18 oddalił apelację odwołującego.

Prawomocną decyzją z 15 stycznia 2021r. organ rentowy stwierdził, że M. J. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu od 17 listopada 2017r. do 10 kwietnia 2019r. jako wspólnik jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością

W konsekwencji powyższej prawomocnej decyzji, organ rentowy decyzją z 21 kwietnia 2021r. zmienił zaskarżoną decyzję z 2 października 2020r. w ten sposób, że określił, iż wysokość należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Solidarnościowy odwołującego wynosi:

- na ubezpieczenia społeczne za okres od 01/2016r. do 07/2020r. – 28 950,64 zł oraz należne odsetki za zwłokę w kwocie 6 745 zł,
- na ubezpieczenie zdrowotne za okres od 01/2016r. do 07/2020r. – 12 314,19 zł oraz należne odsetki w kwocie 2 876 zł,
- na Fundusz Pracy i Fundusz Solidarnościowy za okres od 01/2016r. do 07/2020r. – 2 064,57 zł oraz należne odsetki w kwocie 412 zł.

W piśmie procesowym z 24 września 2021r. organ rentowy wskazał, że odwołujący od 11 kwietnia 2019r. podlega ubezpieczeniom jako wspólnik jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością i od 22 lipca 2019r. do nadal jako zleceniobiorca u płatnika składek (...) Sp. z o.o. – płatnik wykazuje za odwołującego podstawę wymiaru składek w wysokości 100 zł (art.9 ust.2a ustawy systemowej).

Powyższe Sąd ustalił na podstawie dokumentacji zawartej w aktach organu rentowego, aktach sprawy Sądu Okręgowego w Gliwicach sygn. VIII U 1283/17, zeznań odwołującego (protokół elektroniczny z rozpraw: z 11 lutego 2022r. czas 00:16:26 – 00:41:09; z 5 kwietnia 2022r. czas 00:03:26 – 00:22:44) jako okoliczności jednoznacznie wynikające z tych dowodów.

Sąd zważył, co następuje.

Odwołanie M. J. nie zasługuje na uwzględnienie.

W rozpoznawanej sprawie kwestią sporną pozostawało, czy odwołujący M. J. posiada zadłużenie z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Solidarnościowy za okres od 01/2016r. do lipca 2020r., gdy odwołujący podniósł, że organ rentowy błędnie przypisał składki za okres kiedy odwołujący był jednym z dwóch wspólników spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, nadto początkowo także był pracownikiem spółki. Po wydaniu decyzji zmieniającej z 21 kwietnia 2021r. odwołujący sprecyzował, że domaga się przyjęcia, że od czerwca 2016r. do września 2017r. podlegał ubezpieczeniom społecznym z tytułu umowy o pracę w (...) Sp. z o.o.

w T., natomiast od 11 kwietnia 2019r. do lipca 2020r. podlegał ubezpieczeniom z tytułu umowy zlecenia w spółce (...) i stąd nie posiada zadłużenia z tytułu składek.

W tym miejscu należy zwrócić uwagę, że w postępowaniu sądowym w sprawach dotyczących zaległości składkowych możliwe jest przesłankowe badanie kwestii podlegania ubezpieczeniom, o ile kwestie takie nie zostały już wcześniej prawomocnie rozstrzygnięte.

Zgodnie z treścią art. 6 ust.1 pkt 1, art.11 ust.1, art.12 ust.2, art.13 ust.1 ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tj. Dz. U. z 2021r. poz.423ze zm.) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, chorobowemu, wypadkowemu podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami, z wyłączeniem prokuratorów, w okresie od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku.

Za pracownika natomiast – w myśl art. 8 ust. 1 - uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy, z zastrzeżeniem, że jeżeli pracownik spełnia kryteria określone dla osób współpracujących, o których mowa w ust. 11 - dla celów ubezpieczeń społecznych jest traktowany jako osoba współpracująca.

Zgodnie z art.8 ust.6 pkt 4 ustawy systemowej, za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność uważa się: wspólnika jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz wspólnika spółki jawnej, komandytowej lub partnerskiej.

Zgodnie z art.46 ust.1 ustawy systemowej płatnik składek jest obowiązany według zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy.

Zgodnie z art.32 ustawy systemowej do składek na Fundusz Pracy, Fundusz Solidarnościowy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i Fundusz Emerytur Pomostowych oraz na ubezpieczenie zdrowotne w zakresie: ich poboru, egzekucji, wymierzania odsetek za zwłokę i dodatkowej opłaty, przepisów karnych, dokonywania zabezpieczeń na wszystkich nieruchomościach, ruchomościach i prawach zbywalnych dłużnika, odpowiedzialności osób trzecich i spadkobierców oraz stosowania umorzeń stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące składek na ubezpieczenia społeczne.

W orzecznictwie utrzymało się stanowisko, iż w przypadku jednoosobowego wspólnika spółki z ograniczoną odpowiedzialnością podlega on ubezpieczeniu społecznemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej, a nie jako pracownik, bowiem nie jest w takim przypadku spełniona przesłanka podporządkowania pracowniczego i dalej przesłanka odpłatności pracy, gdyż do przesunięcia majątkowego dochodzi faktycznie w ramach majątku samego wspólnika (por. wyroki Sądu Najwyższego z 11 września 2013r. II UK 36/13, 3 sierpnia 2011r. I UK 8/11).

Także w przypadku wspólników wieloosobowych spółek z ograniczoną odpowiedzialnością w sytuacjach, gdy udział w kapitale zakładowym spółki innych wspólników pozostaje iluzoryczny, zatrudnienia takiego nie można uznać za pracownicze

(por. wyrok Sądu Najwyższego z 7 kwietnia 2010r. II UK 177/09, z 3 sierpnia 2011r. I UK 8/11).

Nie można więc uznać za zatrudnienie pracownicze, zatrudnienie wspólnika spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, który jest wspólnikiem większościowym, posiadającym zdecydowaną większość udziałów – wspólnikiem dominującym, który w tej sytuacji faktycznie jest osobą decyzyjną w spółce. W wyroku z 3 sierpnia 2011r. I UK 8/11 Sąd Najwyższy stwierdził, że jedyny lub „ niemal jedyny ” wspólnik spółki z ograniczoną odpowiedzialnością nie podlega pracowniczemu ubezpieczeniu społecznemu.

Natomiast w wyroku z 24 lutego 2021r. sygn. III USKP Sąd Najwyższy wskazał, że wspólnik dwuosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, który posiada część udziałów zapewniającą mu prawo do samodzielnego decydowania o wynikach zgromadzenia wspólników i niemal wyłączne prawo do zysku oraz który - wskutek pełnienia funkcji jednoosobowego zarządu - ma nieskrępowaną możliwość samodzielnego decydowania o bieżącej działalności spółki, podlega ubezpieczeniom społecznym jako osoba prowadząca działalność pozarolniczą na podstawie art. 8 ust. 6 pkt 4 ustawy systemowej.

W związku z tym, że organ rentowy w toku postępowania w dniu 15 stycznia 2021r. wydał decyzję, w której stwierdził, że odwołujący nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu od 17 listopada 2017r. do 10 kwietnia 2019r. jako wspólnik jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością i w konsekwencji wydał w dniu 21 kwietnia 2021r. decyzję, którą zmienił decyzję zaskarżoną odpowiednio zmniejszając zadłużenie, Sąd wobec częściowego uwzględnienia żądań odwołującego z mocy art.477(13)§1 k.p.c. umorzył postępowanie w zakresie zmienionym decyzją z 21 kwietnia 2021r., o czym orzekł w pkt 1 wyroku.

Odnosnie okresu spornego od stycznia 2016r. do 16 listopada 2017r. kiedy to ubezpieczony posiadał 99, a następnie 91 ze 100 udziałów w spółce (...) i jednocześnie miał zawartą z tą spółką umowę o pracę, to Sąd uznał, że odwołujący podlegał obowiązkowym ubezpieczeniom jako osoba prowadząca działalność z tytułu pozostawania wspólnikiem jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Pomimo bowiem tego, że formalnie był jednym z dwóch wspólników spółki, to jednak posiadał zdecydowaną większość udziałów a udział drugiego wspólnika był iluzoryczny. Odnosnie okresu od stycznia 2016r. do czerwca 2017r. kwestia ta została już zresztą prawomocnie przesądzona wyrokiem Sądu Okręgowego w Gliwicach z 31 stycznia 2018r. sygn. VIII U 1283/17, który oddalił odwołanie M. J. od decyzji z 2 czerwca 2017r. i stąd obecnie nie może być przedmiotem merytorycznego rozpoznania. Odnosnie okresu od 11 kwietnia 2019r., to odwołujący domagał się uznania, że podlegał ubezpieczeniom wyłącznie jako zleceniobiorca w spółce (...). Tymczasem organ rentowy w piśmie procesowym z 24 września 2021r. uznał, że odwołujący podlega ubezpieczeniom od 11 kwietnia 2019r. jako wspólnik jednoosobowej spółki

z ograniczoną odpowiedzialnością oraz 22 lipca 2019r. do nadal jako zleceniobiorca u płatnik składek (...) Sp. z o.o., na podstawie art.9 ust.2a ustawy systemowej. Zgodnie z tym przepisem osoba, o której mowa w art.6 ust.1 pkt 4 (m.in. zleceniobiorca), prowadząca jednocześnie pozarolniczą działalność, podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu tej działalności, jeżeli z tytułu wykonywania (...) umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, oraz współpracy przy wykonywaniu tych umów podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe jest niższa od najniższej podstawy wymiaru składek dla osób prowadzących pozarolniczą działalność, o której mowa w art.18 ust.8. Może ona dobrowolnie, na swój wniosek, być objęta ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi również z tytułu, o którym mowa w art.6 ust.1 pkt 4. Niesporne jest, że odwołujący od 11 kwietnia 2019r. był jednym z dwóch wspólników spółki posiadającym 91% udziałów w spółce (...). Zatem słusznie przyjął organ rentowy, że odwołującego należało traktować jako jedynego wspólnika spółki z ograniczoną odpowiedzialnością co stanowi tytuł do obowiązkowych ubezpieczeń dodatkowo, gdy jak wynika z jego zeznań faktycznie zajmował się prowadzeniem spraw spółki, jej funkcjonowaniem, czynnościami zarządczymi. Drugi wspólnik - iluzoryczny wykonywał prace związane z obsługą prawną. Jednocześnie odwołujący zeznał, że przez cały ten czas był zatrudniony na podstawie umowy zlecenia w spółce (...) uzyskując z tego tytułu symboliczne wynagrodzenie ok.1000 zł (spółka ta w dokumentacji składanej do ZUS od 22 lipca 2019r. wykazała podstawę wymiaru składek w wysokości 100 zł). W sytuacji zbiegu tytułów ubezpieczeń: prowadzenie pozarolniczej działalności i umowy zlecenia, regulowanego art.9 ust.2a ustawy systemowej,

odwołujący podlega obowiązkowym ubezpieczeniom z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności jako wspólnik jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, bowiem z tytułu umowy zlecenia uzyskiwał wynagrodzenie niższe niż najniższa podstawa wymiaru składek dla osób prowadzących pozarolniczą działalność, która w 2019r. wynosiła 2 859 zł.

Reasumując, skoro odwołujący w okresie od stycznia 2016r. do 16 listopada 2017r. i od 11 kwietnia 2019r. podlegał obowiązkowym ubezpieczeniom jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność w rozumieniu art.8 ust.6 pkt 4 ustawy systemowej to był obowiązany do odprowadzania składek należnych na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Solidarnościowy. Skoro ich jednak nie opłacił, to na jego koncie istnieje zadłużenie w wysokości określonej w decyzji zaskarżonej, z uwzględnieniem zmian wynikających z decyzji z 21 kwietnia 2021r. Sąd miał na uwadze, że pod względem matematycznych wyliczeń odwołujący decyzji tej nie kwestionował.

W konsekwencji powyższego Sąd uznając, że decyzja zaskarżona odpowiada prawu, na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. w pkt 2 wyroku oddalił odwołanie w pozostałym zakresie jako bezzasadne.

Wobec częściowego uwzględnienia żądań Sąd z mocy art.110 k.p.c. zniósł pomiędzy stronami koszty postępowania.

(-) sędzia Jolanta Łanowy- Klimek